

KOZIENICKI PARK KRAJOBRAZOWY

„Życie Radomskie” (nr z 2 01 84 r.) zamieściło artykuł na temat powstawania Koziennickiego Parku Krajobrazowego.

„Teren obecnego woj. radomskiego aż po rzekę Pilicę pokrywała w średniowieczu puszcza. Potężny masyw puszczy na skutek ubytku starego lasu przeznaczono pod uprawy rolne na żyznych glebach, rozdzielił się na mniejsze kompleksy. Obszar leśny między Wisłą, Pilicą, Szabasówką i Iłżanką nazwano Puszcza Radomska a dopiero z niej powstała Puszcza Kozienicka, która dzięki temu, że dochody z niej szły bezpośrednio na utrzymanie dworu królewskiego, mniej była zniszczona niewłaściwie prowadzoną gospodarką leśną.

Chcąc ten największy i najciekawszy kompleks leśny w Polsce środkowej uchronić przed postępującą urbanizacją i różną działalnością inwestycyjną, od dłuższego czasu działacze Ligi Ochrony Przyrody i miłośnicy regionu podejmują starania o poddanie go pod częściową ochronę. (...) 28 czerwca 1983 r. na sesji WRN podjęta została uchwała, powołująca Koziennicki Park Krajobrazowy o powierzchni 15 tys. ha. W uchwale czytamy: „Koziennicki Park Krajobrazowy tworzy się dla zachowania charakterystycznego lokalnego krajobrazu przyrodniczo-geograficznego, znacznych obszarów naturalnych lasów Puszczy Kozienickiej z występującymi na północnej granicy zasięgu: jodłą, jaworem i bukiem, tworzącymi z pozostałymi gatunkami drzewostany mieszane, zajmujące nie zmienione siedliska leśne z bogatą roślinnością zielną, ciekawym ukształtowaniem i różnorodnym krajobrazem”. Równocześnie uchwała mówi o utworzeniu strefy ochronnej parku, tzw. otuliny, na łącznej powierzchni ok. 30 tys. ha., która ma zabezpieczyć park przed zniszczeniem a jednocześnie umożliwić zorganizowanie zaplecza wypoczynkowo-rekreacyjnego parku.

Gdyby chcieć bardziej obrazowo określić te tereny to od strony Radomia linia mniej więcej od Jedlni, w sąsiedztwo Rajca, Lesiowa następnie wzdłuż Radomki do drogi Ryczywół — Kozienice (z ominięciem terenów w obrębie elektrowni i miasta Kozienic), aż po tereny na wschód od Garbatki, następnie przez Pionki do Jedlni.

W obszarze tym jest na dwukrotnie mniejszym terenie Kozienicki Park Krajobrazowy.

W granicach parku i otuliny znajdują się najlepiej zachowane i prawie nie zniszczone obszary Puszczy Kozienickiej. Na znacznej części występuje jodła, która dzięki prowadzeniu zrębów częściowych oraz dobrym warunkom odnowienia naturalnego, rozszerza swój zasięg. Drzewostany mieszane jodłowo-dębowo-sosnowe z domieszką klonów powstały poprzez odnowienie naturalne. Najcenniejsze drzewostany na tym terenie zostały uznane za rezerваты przyrody. Jest ich siedem: „Zagożdżon”, „Ponty im. Teodora Zieleńskiego”, „Brzeźniczka”, „Jedlina”, „Ciszek”, „Pionki” i „Załamanek”. Najstarsze i najcenniejsze drzewa świadczące o dawnej świetności borów, których wiek waha się w granicach 150—500 lat, uznane zostały za pomniki przyrody. Ochronie podlega dotychczas kilkadziesiąt drzew pojedynczych i aleja lipowa w Brzózcie. Dotychczasowy rejestr pomników przyrody na tym terenie jest niepełny i będzie systematycznie uzupełniany. Z roślinności zielonej występuje wiele gatunków rzadkich i chronionych. Zwierzyna łowna reprezentowana jest przez dziki, sarny, jelenie, lisy, borsuki, zające, a także w ostatnich latach przez pojawiającego się tu losia. W tym obszarze leśnym bytuje ponad 200 gatunków ptaków, w tym lęgowych 147.

Tworząc Kozienicki Park Krajobrazowy, gdzie mają być zachowane wszystkie te walory przyrodnicze naturalnego kompleksu leśnego łącznie z terenami otuliny jako bezpośredniego zaplecza parku, zostaną przystosowane stopniowo do masowego wypoczynku ludności w ośrodkach rekreacyjno-wypoczynkowych i wsiach letniskowych.

Teren samego parku jest dostępny dla turystyki pieszej i rowerowej, natomiast dla zmotoryzowanych wyznaczona jest sieć parkingów, skąd już pieszo poruszać się można szlakami i leśnymi drogami. Zagospodarowanie dla potrzeb turystyki terenów otuliny parku oznacza przygotowanie ich do masowego wypoczynku ludności w ośrodkach rekreacyjno-wypoczynkowych i wsiach letniskowych. Przyjmuje się właściwie tylko rozbudowę istniejącej już bazy turystyczno-wypoczynkowej w głównych ośrodkach: Kozienicach, Garbatce i Jedlni — Letnisko. Będzie ona modernizowana, podniesie się standard jej wyposażenia ze szczególnym zwróceniem uwagi na gastronomię i bazę noclegową. Uchwała o powołaniu Kozienickiego Parku Krajobrazowego jest świeża, obowiązuje od kilku miesięcy. Do problemów, które są najpilniejsze do realizacji i najbliższych zamierzeń wrócimy w następnym artykule”.

Opracowała Maria Szajewska-Urbanięc